

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВННІЕ ЗУНУ

Борис ПОГРІЩУК

2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Віце-проректора з науково-педагогічної роботи ЗУНУ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни « МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА »

Ступінь вищої освіти : бакалавр

Галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність : 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма: «Фінанси»

Кафедра економіки, обліку та оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Іспит, Залік (семестр)
Денна	1	II	30	30	4	8	78	150	Іспит, II
Заочна	I	II, III	8	4	-	-	138	150	Іспит, III

31.08.2023
[Signature]

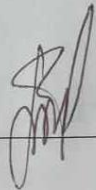
Вінниця – ВННІЕ ЗУНУ – 2023

Робоча програма складена на основі ОПП «Фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ 23 червня 2023 року, протокол № 10.

Робоча програма складена доцентом кафедри економіки, обліку та оподаткування ВННІЕ ЗУНУ к. г. н., доц. Іриною МАРТУСЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, обліку та оподаткування ВННІЕ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри
к.е.н., доц.

Віктор ПИЛЯВЕЦЬ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д.е.н., професор

Ольга КИРИЛЕНКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

1. Опис дисципліни “Міжнародна економіка”

Дисципліна «Міжнародна економіка»		Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів	5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни Блок обов’язкових дисциплін; цикл професійної підготовки Мова навчання : українська	
Кількість залікових модулів	4	Спеціальність : 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки : ДФН – 1-й ЗФН – 1-й Семестр ДФН – 2-й ЗФН – 2-й	
Кількість змістових модулів	2	Освітньо-професійна програма: «Фінанси»	Лекції: ДФН – 30 год. ЗФН – 8 год.	
Загальна кількість годин ДФН – 150 год. ЗФН – 150 год.			Практичні заняття: ДФН – 30 год. ЗФН – 4 год.	
			Самостійна робота: ДФН – 78 год. Тренінг, КПІЗ (ДФН) – 8 год. ЗФН – 138 год.	
Тижнева кількість годин: Денна форма навчання I семестр – 10 годин з них аудиторних – 4 год.		Ступінь вищої освіти : «бакалавр»	Індивідуальна робота ДФН, год.	4
			Види підсумкового контролю	Іспит

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

2.1. Мета вивчення дисципліни

“Міжнародна економіка”, як наука, являє собою своєрідну і самобутню частину економічної теорії, так як вона вивчає економічні явища і процеси, тобто економічні стосунки, що виникають у світовому господарстві з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання життєвих благ в умовах обмеженості та рідкості ресурсів .

Як навчальна дисципліна "Міжнародна економіка" являє собою такий навчальний предмет, який дозволяє познайомитись з відомими вже науці міжнародними явищами і процесами, закономірностями їхнього розвитку, а також зацікавити до власних наукових пошуків тих, хто вивчає цю дисципліну.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни „Міжнародна економіка” є засвоєння теорії та методології

міжнародної торгівлі, міжнародних економічних відносин, глобалізаційних та інтеграційних процесів. Завданням вивчення є сутності й тенденції інтернаціоналізації економіки, опрацювання форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення і механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати й оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України. Дослідити систему мікро та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі у процесі інтернаціоналізації та глобалізації, що сприятиме формуванню у майбутніх фахівців навичок підприємництва та ділового спілкування з іноземними партнерами, розвитку вміння.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Міжнародна економіка»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни "Міжнародна економіка" у студента повинні сформуватися професійні компетентності, а саме:

- Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» базується на знаннях з природничих та суспільних наук та є основою для вивчення економічних дисциплін.

2.5. Програмні результати навчання

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Тема 1. Міжнародна економічна система

Формування та розвиток міжнародної економічної системи. Процеси інтернаціоналізації та формування єдиного світового господарства. Етапи. Особливості. Структура. Сучасний стан. Перехід до інформаційно-технологічної моделі економічного розвитку.

Структура та головні характеристики світового ринку. Світове господарство як система: виникнення і етапи розвитку. Світова економіка, її ресурси та потенціал розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Взаємодія національних економік на основі міжнародного поділу праці. Міжнародна економічна система.

Міжнародний поділ праці як економічна основа розвитку міжнародної економічної системи. Роль міжнародного поділу праці у формуванні світового господарства. Спеціалізація та кооперування виробництва. Міжнародна економічна інтеграція. Фактори міжнародного поділу праці. Об'єктивна необхідність та можливість входження України у світове господарство.

Література: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 10].

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

Міжнародна економічна діяльність, її форми та види, основні суб'єкти. Система національних рахунків. Суть і структура середовища міжнародних економічних відносин. Внутрішнє середовище МЄВ. Зовнішнє середовище МЄВ.

Природно-географічне середовище МЄВ. Ноосфера. Умови та фактори, що впливають на розвиток МЄВ. Політико-правове середовище МЄВ. Міжнародна політика. Політичні та економічні інтереси. Політична стабільність. Міжнаціональні та наднаціональні органи регулювання МЄВ. Економічне середовище МЄВ. Економічний потенціал країни. Фактори посилення економічної взаємозалежності країн. Соціально-культурне середовище МЄВ.

Соціально-економічна типологія країн світу. Суть та необхідність міжнародних економічних відносин. Їх основні форми. Методи дослідження міжнародних економічних явищ та процесів.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг

Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин. Світовий товарний ринок і особливості його динаміки. Основні показники міжнародної торгівлі. Структура міжнародної торгівлі. Товарна структура. Форми торгівлі за методами реалізації. Традиційна торгівля. Зустрічна торгівля і її види. Міжнародна біржова торгівля. Міжнародний аукціон. Міжнародні тендери. Міжнародні ярмарки і виставки. Ціноутворення у міжнародній торгівлі. Ознаки світової ціни. Види ціни. Експортна політика держави. Специфіка зовнішньоторговельної діяльності деяких держав. Інструменти державної зовнішньоторговельної політики. Мита та їх види. Нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі Ліцензування і контингентування. Антидемпінгові і компенсаційні мита. Аграрна політика у сфері міжнародної торгівлі. Міжнародні торгові організації і їх діяльність. Система міжнародних послугових відносин. Світовий ринок послуг. Особливості міжнародної торгівлі послугами. Структура світового ринку послуг.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 4. Світовий фінансовий ринок

Міжнародний рух капіталів. Види експорту капіталів. Експорт підприємницького капіталу. Прямі закордонні інвестиції. Інвестиції та інвестиційні інституції. Проста та фондова форми інвестиційного процесу. Критерії доцільності інвестування. Можливості для міжнародного інвестування. Фактори руху капіталу. Основні форми міжнародного руху капіталу. Світові фінансові потоки. Фінансові ресурси. Світовий фінансовий ринок та світові фінансові центри. Міжнародна офіційна допомога розвитку. Джерела зовнішнього фінансування країн. Офшорні зони та компанії: основні риси та особливості функціонування

Література: [1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10]

Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Міжнародний ринок інвестицій. Інвестиційні ризики. Міжнародні інвестиційні компанії. Міжнародний інвестиційний ринок, його структура та особливості розвитку. Мотивація та стратегія залучення іноземних інвестицій у глобальному середовищі. Прямі іноземні інвестиції та їх причини. Економічні та соціальні наслідки для країн-донорів та реципієнтів міжнародних інвестицій. Масштаби міжнародних прямих інвестицій та їх розподіл у світовому господарстві. Методи здійснення прямого іноземного інвестування. Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Суб'єкти міжнародного бізнесу. Міжнародні корпорації: транснаціональні, багатонаціональні корпорації. Транснаціональні корпорації, суть, критерії та еволюція. Специфіка та масштаби

діяльності ТНК. Вільні економічні зони як інструмент залучення прямих іноземних інвестицій. Міжнародні стратегічні альянси. Злиття та поглинання у міжнародному бізнесі. Форми і методи регулювання міжнародного інвестування на національному і міжнародному рівнях. Портфельні закордонні інвестиції; причини їх здійснення та тенденції вивозу. Структура портфельних інвестицій. Основні портфельні інвестори (інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії, ТНК, банки). Ринок цінних паперів та його інструменти. Інвестиційні та кредитні цінні папери. Цінні папери на євроборсї. Міжнародна інвестиційна діяльність України.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 6. Міжнародний кредит

Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Теорії кредиту. Принципи міжнародного кредитування. Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин. Позитивна та негативна роль міжнародного кредиту. Міжчасова торгівля. Форми міжнародного кредитування, їх класифікація. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Єврокредити. Лізинг. Факторинг. Форфейтинг. Внутрішньо-корпоративне кредитування. Інституціональна структура міжнародного кредиту. Міжнародний кредитний ринок. Міжнародна заборгованість.

Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність. Лондонський клуб кредиторів. Паризький клуб кредиторів. Особливості діяльності Міжнародного валютного фонду. Група Світового Банку: принципи та напрями діяльності. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Література: [5, 6, 7, 8, 9, 10].

Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

Тема 7. Світовий ринок праці

Загальні закономірності розвитку світового ринку трудових ресурсів. Причини формування надлишкової робочої сили в окремих регіонах. Особливості динаміки професійної структури і форм зайнятості економічно активного населення світу. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці. Теоретичні розробки проблем міжнародної трудової міграції. Кількісні показники міжнародної трудової міграції. Етапи розвитку міжнародної міграції трудових ресурсів.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10]

Тема 8. Міжнародна трудова міграція

Міжнародна трудова міграція. Причини існування трудової міграції. Фактори розвитку міграційних процесів. Види трудової міграції. Основні напрями сучасних міграційних потоків. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Світові хвилі міграцій. Напрями міграції робочої сили. Світові центри тяжіння робочої сили. Характеристика видів міграції. Причини міжнародної трудової міграції. Наслідки міжнародної міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн донорів. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Методи та рівні регулювання міграції трудових ресурсів. Дво- та багатостороннє регулювання міграції. Шенгенська угода.

Регулювання міжнародних міграційних процесів. Адміністративно-правове регулювання. Економічне регулювання. Міжнародна організація праці (МОП).

Література: [2, 3, 4, 6, 7, 8, 9]

Тема 9. Світова валютна система

Суть міжнародних валютних відносин. Валюта. Валютні паритети. Курс валюти. Котирування. Конвертованість валюти. Резервна валюта. Валютний режим. Валютні зони. Світова валютна система, її функціональна структура. Валютний механізм. Золотодев'язний стандарт.

Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. МВФ та його функції. Європейська валютна система. Валютні ринки світу. Валютна політика і її види. Девальвація. Ревальвація. Валютна інтервенція. Валютний демпінг. Валютна блокада. Валютні обмеження. Валютні операції. Валютний арбітраж. Валютні резерви. Світовий ринок золота. Тезаврація. Центри торгівлі золотом. Форми торгівлі золотом.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 10. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

Міжнародні валютні розрахунки. Форми міжнародних розрахунків. Міжнародні розрахунки, сутність, валютно-фінансові та платіжні умови. Особливості міжнародних розрахунків. Фактори впливу на вибір міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Розрахунки у формі авансу. Інкасо. Схема інкасової форми розрахунків. Розрахунки по відкритому рахунку. Банківський переказ. Акредитив, основні положення. Види акредитиву. Схема акредитивної форми розрахунків. Особливості розрахунків векселями та чеками. Ефективність форм розрахунків для експортера та імпортера.

Література: [2, 5, 6, 8, 9, 10].

Тема 11. Платіжний баланс і макроекономічна рівновага

Економічна сутність платіжного балансу країни. Структура платіжного балансу. Чинники впливу на стан платіжного балансу. Регулювання платіжного балансу. Платіжний баланс України та його проблеми. Платіжний баланс – відображення світогосподарських зв'язків країни. Структура й основні складові платіжного балансу. Методика МВФ складання платіжного балансу країни. Основні параметри. Джерела інформації. Принципи класифікації. Рахунок поточних операцій. Товари. Послуги. Доходи. Поточні трансферти. Рахунок операцій з капіталом і фінансових операцій. Капітальні трансферти. Фінансування платіжного балансу. Резервні активи. Виключне фінансування. Методи зрівноваження платіжного балансу. Стан і особливості формування платіжного балансу України.

Література: [5, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція і її основні риси. Принципи та умови розвитку економічної інтеграції. Форми міжнародної інтеграції. Фактори розвитку європейських інтеграційних процесів Європейський Союз, його основні завдання. Європейська асоціація вільної торгівлі (СВТ). Інші інтеграційні угруповання в Європі.

Інтеграція у Північній Америці. НАФТА. Особливості Латиноамериканського середовища розвитку інтеграційних процесів. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ). Спільний ринок країн Карибського басейну (КАРИКОМ). Центральноамериканський спільний ринок (ЦАСР).

Інтеграційні процеси у Азії і Африці Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК).

Організація Африканської Єдності. Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС).

Роль ООН та інших багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку

Сутність та основні риси глобалізації економічного розвитку. Роль зовнішніх,

міжнародних чинників господарського розвитку. Мобільність чинників виробництва у світовому масштабі. Загострення конкуренції на світових ринках, формування глобальної конкуренції, глобальних ділових стратегій. Інтернаціоналізація виробництва і обігу, транснаціоналізація господарства. Сутність, основні форми та роль транснаціональних корпорацій у світовій економіці. Причини та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Суперечливість глобалізаційного процесу. Фінансова глобалізація. Світові фінансові кризи. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Система міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій за напрямками їх діяльності та об'єктами регулювання. Основні функції. Міжнародні організації системи ООН. Внутрішня структура міжнародних економічних організацій в системі ООН. Генеральна асамблея ООН. Економічна і соціальна рада ООН. Секретаріат ООН. Основні напрямки економічної діяльності ООН. Спеціалізовані установи та спеціальні програми структури ООН. Міжнародні фінансові організації. МВФ. Група Світового банку. БМР.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку

Сутність та основні напрямки міжнародної економічної політики України. Торговельна політика України, інститути та засоби управління зовнішньою торгівлею. Україна і СОТ – сучасні стосунки. Валютне регулювання в Україні, його механізм, об'єкти, інструменти. Стимулювання та захист іноземних інвестицій в Україні. Проблеми та перспективи розвитку вільних економічних зон. Участь України у міжнародних економічних організаціях. Інтеграція України в світову економіку. Проблеми інтеграції України у світове господарство. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях: Організація Чорноморського економічного співробітництва, Співдружність Незалежних Держав, Єдиний економічний простір, ГУАМ. Взаємодія України з Європейським Союзом. Проблеми та перспективи співпраці України з Російською Федерацією.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10]

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

4.1. Денна форма навчання.

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Інд. робота	Тренінг КПЗ	Контрол. заходи
Змістовий модуль І. Основи формування та функціонування міжнародної економіки						
Тема 1. Міжнародна економічна система	2	2	6	2	4	Поточне опитування
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	2	2	6			
Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг	4	4	6			
Тема 4. Світовий фінансовий ринок.	2	2	6			
Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	2	2	6			
Тема 6. Міжнародний кредит	2	2	6			
Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки						
Тема 7. Світовий ринок праці.	2	2	6	2	4	Поточне опитування
Тема 8. Міжнародна трудова міграція.	2	2	6			
Тема 9. Світова валютна система.	2	2	6			
Тема 10. Міжнародні розрахунки	2	2	6			
Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	2	2	6			
Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція	2	2	4			
Тема 13. Глобалізація економічного розвитку	2	2	4			
Тема 14. Інтеграція України у світову економіку	2	2	4			
Разом	30	30	78	4	8	-

4.2. Заочна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота		
Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки					
Тема 1. Міжнародна економічна система	4	2	10		
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність			10		
Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг			10		
Тема 4. Світовий фінансовий ринок.			10		
Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво			10		
Тема 6. Міжнародний кредит			10		
Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки					
Тема 7. Світовий ринок праці.	4	2	10		
Тема 8. Міжнародна трудова міграція.			10		
Тема 9. Світова валютна система.			10		
Тема 10. Міжнародні розрахунки			10		
Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага			10		
Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція			10		
Тема 13. Глобалізація економічного розвитку			10		
Тема 14. Інтеграція України у світову економіку			8		
Разом			8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Практичне заняття 1

Тема 1. Міжнародна економічна система.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність міжнародної економіки. Засвоєння предмету вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, її структури. Розуміння значення дисципліни в підготовці спеціалістів. Вивчення сутності міжнародної кооперації праці; міжнародного поділу праці (МПП); міжнародного поділу факторів виробництва; світового господарства; міжнародних економічних відносин.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна система
2. Процеси інтернаціоналізації та формування єдиного світового господарства.
3. Соціально-економічна типологія країн світу.
4. Сутність та необхідність міжнародних економічних відносин.
5. Суть і структура середовища міжнародних економічних відносин.

Література: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 10].

Практичне заняття 2

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну економічну діяльність. Трактування МЕД як економічної категорії. Вивчення сутності МЕД, її суб'єктів і форм. Вивчити сучасні особливості міжнародної економічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Попит і пропозиція у міжнародній економіці.
2. Товар у міжнародній економіці.
3. Графічна інтерпретація експорту й імпорту.
4. Міжнародний поділ факторів виробництва.
5. Міжнародна мобільність факторів виробництва.
6. Міжнародна економічна діяльність, її суб'єкти та форми.

Література: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 10].

Практичне заняття 3-4

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сучасні тенденції розвитку світового ринку, зовнішню, міжнародну та світову торгівлю. Вивчити сутність та показники міжнародної торгівлі, види міжнародної торгівлі, її значення. Опрацювати принципи вартісної оцінки експорту й імпорту, інструменти аналізу міжнародної торгівлі. Дослідити специфіку міжнародної торгівлі послугами та методи міжнародної торгівлі. Поглибити знання з питань зовнішньої торгівлі України: географічної та товарної структури.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна торгівля як форма МЕН.
2. Структура міжнародної торгівлі.
3. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
4. Ефекти участі в міжнародній торгівлі. Інструменти аналізу міжнародної торгівлі.
5. Сучасна структура світового ринку товарів та послуг.
6. Регулювання міжнародних торговельних відносин.
7. Світовий ринок послуг та його особливості.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 5

Тема 4. Світовий фінансовий ринок.

Мета: Ґрунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості та мотивацію міжнародного руху капіталу; економічну доцільність експорту та імпорту капіталу. Вивчити показники руху капіталу, характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу його фактори, основні форми, світові фінансові потоки. Визначити джерела зовнішнього фінансування країн. Розглянути офшорні зони та компанії: основні риси та особливості функціонування.

Питання для обговорення:

1. Сутність, причини та фактори розвитку міжнародного руху капіталу.
2. Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу.
3. Основні форми міжнародного руху капіталу.
4. Світові фінансові потоки.
5. Світовий фінансовий ринок та світові фінансові центри.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 6

Теми 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Мета: Ґрунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості прямих

інвестицій та міжнародного виробництва. Вивчити інвестиції в системі міжнародного руху капіталу, основні чинники прямих іноземних інвестицій. Визначити суб'єкти міжнародного бізнесу, вивчити специфіку та масштаби діяльності ТНК.

Питання для обговорення:

1. Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу.
2. Теорії міжнародного інвестування.
3. Прямі іноземні інвестиції, сутність, основні поняття.
4. Чинники та наслідки прямого іноземного інвестування.
5. Міжнародні корпорації, сутність, критерії та види.
6. Портфельні закордонні інвестиції, сутність та види.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 7

Тема 6. Міжнародний кредит.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці; форми міжнародного кредитування, їх класифікацію; сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Опрацювати особливості позитивної та негативної ролі міжнародного кредиту. Дослідити інституціональну структуру міжнародного кредиту, міжнародний кредитний ринок, міжнародну заборгованість. Вивчити міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний кредит: принципи та його функції
2. Форми міжнародного кредитування.
3. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування.
4. Інституціональна структура міжнародного кредитування.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

Практичне заняття 8

Тема 7. Світовий ринок праці.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну міграцію робочої сили як форму міжнародних економічних відносин; особливості формування та розвитку світового ринку праці. Дослідити попит і пропозицію на світовому ринку праці. Опрацювати питання регулювання міжнародних міграційних процесів, методи та рівні регулювання міграції трудових ресурсів, двота багатостороннє регулювання міграції. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація праці, її завдання і напрями діяльності.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна міграція робочої сили як форма міжнародних економічних відносин.
2. Види та показники міжнародної трудової міграції.
3. Загальні закономірності розвитку світового ринку трудових ресурсів.
4. Державне регулювання та міжнародно-правові основи міграційних процесів.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9].

Практичне заняття 9

Тема 8. Міжнародна трудова міграція.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність і види міжнародної трудової міграції, причини міжнародної трудової міграції, наслідки міжнародної міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн донорів. Ознайомитись зі змістом та особливостями Шенгенської угоди. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація з міграції, її завдання і напрями діяльності. Демографічні чинники міжнародної

міграції.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна трудова міграція. Види трудової міграції.
2. Шенгенська угода, її сутність, особливості, специфіка.
3. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Міжнародна організація праці.

Література: [2, 3, 4, 6, 7, 8].

Практичне заняття 10

Тема 9. Світова валютна система.

Мета: Опрацювати та сформувавши розуміння про сутність і значення міжнародних валютно-фінансових відносин. Визначити види валютних систем, їх основні елементи, еволюцію світової валютної системи. Розглянути питання валютного регулювання. Вивчити форми валютної політики.

Питання для обговорення:

1. Суть міжнародних валютних відносин.
2. Світова валютна система, її функціональна структура.
3. Валютні ринки світу. Світовий ринок золота.
4. Валютне регулювання. Форми валютної політики.
5. Світовий валютний ринок, його структура.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 11

Тема 10. Міжнародні розрахунки.

Мета: Опрацювати, вивчити та сформувавши розуміння про сутність міжнародних розрахунків, сутність, основні характеристики та фактори впливу на їх розвиток; форми міжнародних розрахунків. Сформувавши уявлення про платіжний баланс, основні параметри, структуру, методика складання платіжного балансу.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні розрахунки, сутність, основні характеристики.
2. Фактори впливу на розвиток міжнародних розрахунків.
3. Форми міжнародних розрахунків.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 12

Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.

Мета: Сформувавши цілісне уявлення про платіжний баланс як відображення світогосподарських зв'язків країни; його структуру й основні складові; методика МВФ складання платіжного балансу країни; основні параметри; джерела інформації та принципи класифікації.

Питання для обговорення:

1. Платіжний баланс, основні параметри, структура.
2. Економічна сутність платіжного балансу.
3. Методика складання платіжного балансу.
4. Платіжний баланс України.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 13

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція

Мета: Сформувавши цілісне уявлення про особливості міжнародної економічної інтеграції, її передумови та цілі, об'єктивні основи та етапи економічної інтеграції. Визначити динамічні та статичні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Окреслити основні риси регіональної економічної інтеграції (Європейський Союз, НАФТА, інтеграційні процеси в країнах, що розвиваються, у Латинській Америці і країнах Азії, співробітництво країн Африки; економічна

інтеграція в країнах з перехідною економікою.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна інтеграція і її основні риси.
2. Фактори розвитку європейських інтеграційних процесів.
3. Інтеграція у Північній та Латинській Америці.
4. Інтеграційні процеси у Азії і Африці.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 14

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність глобалізації, причини та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства, суперечливість глобалізаційного процесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність, причини та основні риси глобалізації економічного розвитку.
2. Загострення конкуренції на світових ринках.
3. Транснаціональні корпорації та їх роль в глобалізаційному економічному розвитку.
4. Система міжнародних організацій, напрямки діяльності та основні функції.
5. ООН: внутрішня структура.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 15

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.

Мета: Опрацювати питання щодо розуміння процесів інтеграції України в світову економіку. Зрозуміти проблеми інтеграції України у світове господарство. Розкрити особливості Учасі України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Питання для обговорення:

1. Інтеграція України в світову економіку: проблеми інтеграції.
2. Участь України у міжнародних економічних організаціях.
3. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Заочна форма

Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Практичне заняття 1

Тема 1. Міжнародна економічна система.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність міжнародної економіки. Засвоєння предмету вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, її структури. Розуміння значення дисципліни в підготовці спеціалістів. Вивчення сутності міжнародної кооперації праці; міжнародного поділу праці (МПП); міжнародного поділу факторів виробництва; світового господарства; міжнародних економічних відносин.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна система
2. Процеси інтернаціоналізації та формування єдиного світового господарства.
3. Соціально-економічна типологія країн світу.
4. Сутність та необхідність міжнародних економічних відносин.
5. Суть і структура середовища міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну економічну діяльність. Трактування МЕД як економічної категорії. Вивчення сутності МЕД, її суб'єктів і форм. Вивчити сучасні

особливості міжнародної економічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Попит і пропозиція у міжнародній економіці.
2. Товар у міжнародній економіці.
3. Графічна інтерпретація експорту й імпорту.
4. Міжнародний поділ факторів виробництва.
5. Міжнародна мобільність факторів виробництва.
6. Міжнародна економічна діяльність, її суб'єкти та форми.

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сучасні тенденції розвитку світового ринку, зовнішню, міжнародну та світову торгівлю. Вивчити сутність та показники міжнародної торгівлі, види міжнародної торгівлі, її значення. Опрацювати принципи вартісної оцінки експорту й імпорту, інструменти аналізу міжнародної торгівлі. Дослідити специфіку міжнародної торгівлі послугами та методи міжнародної торгівлі. Поглибити знання з питань зовнішньої торгівлі України: географічної та товарної структури.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна торгівля як форма МЄВ.
2. Структура міжнародної торгівлі.
3. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
4. Ефекти участі в міжнародній торгівлі. Інструменти аналізу міжнародної торгівлі.
5. Сучасна структура світового ринку товарів та послуг.
6. Регулювання міжнародних торговельних відносин.
7. Світовий ринок послуг та його особливості.

Тема 4. Світовий фінансовий ринок.

Мета: Ґрунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості та мотивацію міжнародного руху капіталу; економічну доцільність експорту та імпорту капіталу. Вивчити показники руху капіталу, характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу його фактори, основні форми, світові фінансові потоки. Визначити джерела зовнішнього фінансування країн. Розглянути офшорні зони та компанії: основні риси та особливості функціонування.

Питання для обговорення:

1. Сутність, причини та фактори розвитку міжнародного руху капіталу.
2. Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу.
3. Основні форми міжнародного руху капіталу.
4. Світові фінансові потоки.
5. Світовий фінансовий ринок та світові фінансові центри.

Теми 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Мета: Ґрунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості прямих інвестицій та міжнародного виробництва. Вивчити інвестиції в системі міжнародного руху капіталу, основні чинники прямих іноземних інвестицій. Визначити суб'єкти міжнародного бізнесу, вивчити специфіку та масштаби діяльності ТНК.

Питання для обговорення:

1. Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу.
2. Теорії міжнародного інвестування.
3. Прямі іноземні інвестиції, сутність, основні поняття та наслідки.
4. Міжнародні корпорації, сутність, критерії та види.
5. Портфельні закордонні інвестиції, сутність та види.

Тема 6. Міжнародний кредит.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародний кредит та його функції в сучасній

економіці; форми міжнародного кредитування, їх класифікацію; сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Опрацювати особливості позитивної та негативної ролі міжнародного кредиту. Дослідити інституціональну структуру міжнародного кредиту, міжнародний кредитний ринок, міжнародну заборгованість. Вивчити міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний кредит: принципи та його функції
2. Форми міжнародного кредитування.
3. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування.
4. Інституціональна структура міжнародного кредитування.

Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

Практичне заняття 2

Тема 7. Світовий ринок праці.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну міграцію робочої сили як форму міжнародних економічних відносин; особливості формування та розвитку світового ринку праці. Дослідити попит і пропозицію на світовому ринку праці. Опрацювати питання регулювання міжнародних міграційних процесів, методи та рівні регулювання міграції трудових ресурсів, двота багатостороннє регулювання міграції. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація праці, її завдання і напрями діяльності.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна міграція робочої сили як форма міжнародних економічних відносин.
2. Види та показники міжнародної трудової міграції.
3. Загальні закономірності розвитку світового ринку трудових ресурсів.
4. Державне регулювання та міжнародно-правові основи міграційних процесів.

Тема 8. Міжнародна трудова міграція.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність і види міжнародної трудової міграції, причини міжнародної трудової міграції, наслідки міжнародної міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн донорів. Ознайомитись зі змістом та особливостями Шенгенської угоди. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація з міграції, її завдання і напрями діяльності. Демографічні чинники міжнародної міграції.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна трудова міграція. Види трудової міграції.
2. Шенгенська угода, її сутність, особливості, специфіка.
3. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Міжнародна організація праці.

Тема 9. Світова валютна система.

Мета: Опрацювати та сформувати розуміння про сутність і значення міжнародних валютно-фінансових відносин. Визначити види валютних систем, їх основні елементи, еволюцію світової валютної системи. Розглянути питання валютного регулювання. Вивчити форми валютної політики.

Питання для обговорення:

6. Суть міжнародних валютних відносин.
7. Світова валютна система, її функціональна структура.
8. Валютні ринки світу. Світовий ринок золота.
9. Валютне регулювання. Форми валютної політики.
10. Світовий валютний ринок, його структура.

Тема 10. Міжнародні розрахунки.

Мета: Опрацювати, вивчити та сформуванати розуміння про сутність міжнародних розрахунків, сутність, основні характеристики та фактори впливу на їх розвиток; форми міжнародних розрахунків. Сформуванати уявлення про платіжний баланс, основні параметри, структуру, методику складання платіжного балансу.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні розрахунки, сутність, основні характеристики.
2. Фактори впливу на розвиток міжнародних розрахунків.
3. Форми міжнародних розрахунків.

Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.

Мета: Сформуванати цілісне уявлення про платіжний баланс як відображення світогосподарських зв'язків країни; його структуру й основні складові; методику МВФ складання платіжного балансу країни; основні параметри; джерела інформації та принципи класифікації.

Питання для обговорення:

1. Платіжний баланс, основні параметри, структура.
2. Економічна сутність платіжного балансу.
3. Методика складання платіжного балансу.
4. Платіжний баланс України.

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція

Мета: Сформуванати цілісне уявлення про особливості міжнародної економічної інтеграції, її передумови та цілі, об'єктивні основи та етапи економічної інтеграції. Визначити динамічні та статичні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Окреслити основні риси регіональної економічної інтеграції (Європейський Союз, НАФТА, інтеграційні процеси в країнах, що розвиваються, у Латинській Америці і країнах Азії, співробітництво країн Африки; економічна інтеграція в країнах з перехідною економікою.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна інтеграція і її основні риси.
2. Фактори розвитку європейських інтеграційних процесів.
3. Інтеграція у Північній та Латинській Америці.
4. Інтеграційні процеси у Азії і Африці.

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку.

Мета: Сформуванати цілісне уявлення про сутність глобалізації, причини та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства, суперечливість глобалізаційного процесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність, причини та основні риси глобалізації економічного розвитку.
2. Загострення конкуренції на світових ринках.
3. Транснаціональні корпорації та їх роль в глобалізаційному економічному розвитку.
4. Система міжнародних організацій, напрямки діяльності та основні функції.
5. ООН: внутрішня структура.

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.

Мета: Опрацювати питання щодо розуміння процесів інтеграції України в світову економіку. Зрозуміти проблеми інтеграції України у світове господарство. Розкрити особливості Учасі України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Питання для обговорення:

1. Інтеграція України в світову економіку: проблеми інтеграції.
2. Участь України у міжнародних економічних організаціях.
3. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни “Міжнародна економіка” реалізується у формі конкретизованого для кожного студента наскрізного дослідження та виконується самостійно під керівництвом викладача. Дослідження здійснюється впродовж семестру у відповідності до встановлених графіків, дотримання яких є умовою допуску до складання змістових модулів. Мета виконання КПЗ з дисципліни “Міжнародна економіка” полягає у самостійному ґрунтовному дослідженні наскрізних проблем курсу, що мають прикладний характер та потребують опрацювання наукового теоретичного обґрунтування, вивчення чинників та механізмів функціонування і руху міжнародної економіки, з урахуванням сучасних реалій і світового досвіду, набуття навичок самостійного аналізу проблем соціально-економічного розвитку, їх теоретичного, математичного та графічного моделювання для інтерпретації, розв’язку та вироблення рекомендацій.

Для виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) пропонуються такі основні теми:

1. Міжнародний поділ праці як основа розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Україна і СОТ реалії та перспективи взаємодії.
3. Україна, Митний союз та ЄС – позитиви та негативи в майбутньому.
4. Проблеми зовнішньої заборгованості.
5. Антиглобалізаційні рухи у світі.
6. Україна та Європейський Союз можливі сценарії розвитку.
7. Статичні та динамічні ефекти економічної інтеграції.
8. Регіональні інтеграційні об’єднання.
9. Суть та структура зовнішньоторговельного контракту.
10. Ціноутворення на світовому ринку.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни “Міжнародна економіка” є одним з обов’язкових модулів залікового кредиту з даного предмету. Його деталізовані завдання розроблені у робочому зошиті.

7. Тренінг з дисципліни «Міжнародна економіка»

Мета тренінгу з дисципліни «Міжнародна економіка» – формування у студентів цілісного бачення, критичного мислення та пропонування обґрунтованих рішень на основі використання теоретичних знань під час розв’язання практичних завдань та вміння змістовно інтерпретувати отримані результати. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Тренінг сфокусовано на використанні теоретичних знань у практичній діяльності та формування у студентів практичних навичок щодо зовнішньоекономічної діяльності та міжнародної економіки.

Тематика тренінгу

1. Систематизація країн світу за організаційною ознакою: ОЕСР, ООН, МВФ, СОТ та ін.
2. Китай та його сучасна роль у світовій економіці.
3. Країни-експортери нафти.
4. Нові індустріальні країни.
5. Індекс людського розвитку.
6. Європейський Союз.
7. Форми прояву фінансової глобалізації.
8. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.
9. Роль міжнародних організацій в регулюванні глобальних проблем.
10. Проблеми та перспективи співпраці України з країнами Європейського Союзу.

Задачі:

Задача 1. У країні I витрати праці на в-во товару $X=5$ год., $Y=1$ год.; у країні II витрати праці на в-во товару $X=5$ год., $Y=2$ год. Загальний обсяг праці в країні I = 300; в країні II = 200. Побудуйте графіки виробничих можливостей обох країн. Якщо умови торгівлі = 3, якими будуть торгові можливості країн?

Задача 2. У країні I продуктивність праці у секторі в-ва товару $X=3$ шт./год., $Y=4$ шт./год.; у країні II продуктивність праці $X=5$ шт./год., $Y=1$ шт./год. Чи має країна II абсолютні переваги? Якщо так, по якому товару?

Задача 3. У країні I витрати праці на в-во товару $X=6$ год., $Y=5$ год.; у країні II витрати праці на в-во товару $X=5$ год., $Y=7$ год. Чи має країна II абсолютні переваги? Якщо так, то по якому товару?

Задача 4. НБУ вирішив впродовж року девальвувати гривню з $USD/UAH = 20,0000$ до $USD/UAH = 25,0000$ з метою стимулювання експорту. За цей період ціни в США зросли на 2%, а в Україні на 15%. Розрахуйте (обґрунтуйте), чи було таке рішення ефективним?

Задача 5. Розрахуйте крос-курс bid (offer) BYR/MDL , якщо $BYR/UAH = 0,002 / 0,003$, $MDL/UAH = 1,265 / 1,279$.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Тематика самостійної роботи

№	Тематика
1	Роль міжнародного поділу праці у формуванні світового господарства
2	Об'єктивна необхідність та можливість входження України у світове господарство
3	Регулювання міжнародних торговельних відносин
4	Інструменти державної зовнішньоторговельної політики
5	Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України
6	Класифікація кредитів. Євроринок. Єврокредити
7	Показники міжнародної торгівлі.
8	Аналіз регіональної структури світового ринку
9	Аналіз товарної структури світового ринку
10	Види торгових посередників
11	Система національних рахунків
12	Базисні умови постачання.
13	Джерела зовнішнього фінансування країн. Міжнародна офіційна допомога розвитку
15	Офшорні зони та компанії
16	Транснаціональні банки
17	Вільні економічні зони, їх сутність та проблеми створення в Україні
18	Основні портфельні інвестори (інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії,

	ТНК, банки)
19	Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин
20	Особливості формування світового та окремих регіональних ринків праці
21	Валютний ринок України і особливості його функціонування
22	Основні види валютних операцій
23	Інструменти та механізми регулювання та підтримки рівноваги платіжного балансу
24	Європейський Союз
25	Форми прояву фінансової глобалізації.
26	Роль міжнародних організацій в регулювання глобальних проблем
27	Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.
28	Валютний арбітраж
29	Центри торгівлі золотом
30	Інтеграція у Північній та Латинській Америці. НАФТА
31	Роль ООН та інших багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.
32	Сутність та основні напрямки міжнародної економічної політики України.
33	Особливості Латиноамериканського середовища розвитку інтеграційних процесів
34	Інтеграційні процеси у Азії і Африці

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття, в тому числі у комп'ютерному класі; індивідуальні заняття; виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача та самостійно; робота в Інтернет; виконання КППЗ; написання модульних контрольних робіт.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: поточне тестування та опитування; залікове модульне тестування та опитування; оцінювання виконання КППЗ; ректорська контрольна робота, екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-ла

12. Критерії поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “ Міжнародна економіка ” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Міжнародна економіка (заліковий кредит)				
Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20 %	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (Тема 1-6, по 5 балів = 30 балів) 2. Модульна робота = 70 балів	1. Усне опитування під час заняття (Тема 7-14 по 5 балів = 40 балів) 2. Модульна робота = 60 балів	1. Написання та захист КППЗ = 70 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 30 балів	1. Завдання 1 теоретичне – макс. 30 балів. 2. Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – макс. 40 балів 3. Задача – макс. 30 балів	

Шкала оцінювання (переведення)

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-14
2	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-14
3	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-14
4	Проекційний екран	1-14
5	Персональні комп'ютери	1-14
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-14
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-14
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-14
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т.і.)	1-14
10.	Google Forms, Google Sheets	1-14

Рекомендована література

1. Гронтковська Г. Е., Ряба О. І., Венцурик А. М., Красновська О. І. Міжнародна економіка. Навч. посіб. За ред. Г. Е. Гронтковської. К. : ЦУЛ, 2018. 384 с.
2. Бестужева С.В., Козуб В.О., Проскурніна Н.В., Козуб В.О., Вовк В.А., Доброскок Ю.Б. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 166 с.
3. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2017. 228 с.
4. Діброва Л.В. Міжнародна економіка. Навч. пос. К.: «ЦП «Компринт», 2017. 545 с.
5. Архістрєєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2019. 234 с.
6. Міжнародна економіка : навч. посіб. за ред. А. О. Мельник, О. І. Пальчук, В. В. Бугаса. Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Каф. бізнес-економіки та туризму. Київ, 2019. 176 с.
7. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах: навч. посіб. П. П. Гаврилко та ін. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів : АТБ, 2019. 257 с.
8. Савельєв, Є. В., Зварич І. Я. Міжнародна економіка. Підручник. 4-те вид., переробл. та доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 622 с.
9. Міжнародні перевезення: теорія та практика : навч. посібник : у 2 кн. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 182 с.
10. Лизун М.В. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції: моногр. Тернопіль, ТНЕУ: Економічна думка, 2017. 453 с.
11. Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Київ: "Центр учбової літератури. 2018. 355 с.
12. Старостіна А.О., Канищенко О.Л., Кузьома О.Ю. та ін. Міжнародна економіка: термінологічний словник. За заг. ред. А.О. Старостіної. К.: "НВП "Інтерсервіс" 2017. 250 с.
13. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Кудирко Л.П. та ін. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с
14. Зінчук Т.О., Ковальчук О.Д., Куцмус Н.М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. навч. посібник. К.: "Центр учбової літератури". 2017. 512 с.
15. Бестужева С.В., Козуб В.О., Проскурніна Н.В., Козуб В.О., Вовк В.А., Доброскок Ю.Б. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 166 с.
16. Дернова І. А. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку. Економіка та суспільство. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2412/2332>.
17. Грицина Л.А. Місце України у світовій економіці. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 12 С. 23-27. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2018/7.pdf>.
18. Збарич М.І. Значення валютно-курсового регулювання в економічному зростанні. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 1. С. 20-24.
19. Гаврилюк І. Динаміка та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в Україні. Економіка та суспільство. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2126>.
20. Кравчук М. До передісторії феномена „глобалізації”. Персонал. 2019. № 3. С. 22-25.
21. Мельник Л., Дегтярьова І. Нові аспекти міжнародної торгівлі в умовах переходу до інформаційного суспільства. Вісник КНТЕУ. 2019. № 1. С. 42-48.
22. Ніконенко У.М. Вплив волатильності світових індексів цін на сировину на основні центри світової економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 27-32. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/8.pdf>.

23. Пісна О.М. Трансформаційні тренди в глобальному бізнес-середовищі. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 32-38. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/9.pdf>.
24. Решетило В.П., Островський І.А. Глобальні виклики структурної модернізації економіки України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 38-44. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/10.pdf>.
25. Тохтамиш Т.О., Ягольницький О.А., Овчиннікова М.А. Аналіз зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з країнами Європейського Союзу. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 44-51. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/11.pdf>.
26. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод. пос. Для самот. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2017. 227 с.
27. Сердюк Г.В. Процеси зовнішньої міграції в країнах Північноамериканської зони вільної торгівлі. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 12. С. 35-38. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2018/10.pdf>.
28. Ткачук Т. Становлення та сучасний стан міжнародних фінансових організацій, їх роль у регулюванні світових економічних процесів. Вісник НБУ. 2020. № 4. С. 56-61.
29. Чужиков В. Трансформаційні зміни в промисловій структурі Європейського Союзу. Економіка України. 2019. № 6. С. 85-93.
30. Яковенко О.В. Особливості здійснення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств митними органами ФРН. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 11 С. 90-92. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2018/21.pdf>.
31. Дергачова В.В., Голюк В.Я. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 132 с.
32. Цілі та наслідки економічних санкцій у сучасних умовах. Причорноморські економічні студії. Випуск 38-1. 2019. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/38_1_2019/7.pdf.
33. Рибчук А.В., Фомішина В.М., Фомішин С.В. та ін. Міжнародні економічні відносини: наочн. навч.-метод. посіб.; за наук. ред. Рибчук А.В. 2-ге укр.-англ. вид., перероб., доп. і розшир. Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 392 с. URL: <https://oldiplus.ua/downloads/economic%20relations.pdf>
34. Резнікова Н.В., Іващенко О.А., Рубцова М.Ю. Глобальні проблеми як об'єкт міждисциплінарного дослідження у фокусі міжнародної економічної безпеки та сталого розвитку. Економіка і держава. №7. 2020. С. 78-83.
35. Van den Berg H. International Economies: A Heterodox Approach / H. Van den Berg. 3rd Edition. Routledge, 2017. 628 p.
36. Global capitalism : its fall and rise in the twentieth century / Jeffrey Frieden. 3 ed. New York, London: W.W. Norton, 2022. 556 p.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство закордонних справ України. Офіційний сайт: URL: <https://mfa.gov.ua/>.
2. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Офіційний сайт: URL: http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf.
3. Світова організація торгівлі (СОТ). Офіційний сайт: URL: <https://www.wto.org/>.
4. Міжнародний валютний фонд. Офіційний сайт: URL: <https://www.imf.org/>.
5. Офіційні Інтернет-представництва інституцій Європейського Союзу.
6. Офіційний веб-сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>.
7. Офіційний веб-сайт Європейської Ради. URL: <http://www.european-council.europa.eu>.
8. Офіційний веб-сайт Ради ЄС. URL: <http://www.consilium.europa.eu>.
9. Офіційний веб-сайт Європейської Комісії. URL: <http://ec.europa.eu>.
10. Офіційний веб-сайт Європейського Парламенту. URL: <http://www.europarl.europa.eu>.
11. Офіційний веб-сайт Суду Європейського Союзу. URL: <http://curia.europa.eu>.
12. Офіційний веб-сайт Представництва ЄС в Україні. URL: <http://eeas.europa.eu>.
13. Офіційний веб-сайт Європейської Служби Зовнішньої Діяльності. URL: <http://eeas.europa.eu>.

14. Веб-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
15. Глосарій термінів Європейського Союзу. URL: <http://europa.dovidka.com.ua>
16. Он-лайн портал європейських новин. URL: <http://ua.euronews.com>
17. Веб-портал Мережі центрів європейської інформації в Україні. URL: <http://ukrci.org/lincs/>.
18. Інтернет-ресурс журналу Europe's World. URL: <http://europesworld.org>.
19. Institute for European Studies. URL: <http://www.ies.be>
20. Europeans' Engagement in Participatory Democracy. Report. Fieldwork: February 2018. Publication: March 2018. Flash Eurobarometer 373. URL: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_373_en.pdf.
21. European Strategic Partnerships Observatory (ESPO). URL: <http://strategicpartnerships.eu/>.